

**AKCIONI PLAN REFORME I RAZVOJA SISTEMA SOCIJALNE
ZAŠTITE U KANTONU SARAJEVO 2018-2020**

Sarajevo, maj 2018. godine

UVOD

Vlada Kantona Sarajevo je na svojoj 90. sjednici od 27.07.2017.godine primila na znanje Analizu pravnog i institucionalnog okvira u Kantonu Sarajevo u svrhu smanjivanja siromaštva i socijalne isključenosti u Kantonu Sarajevo, (u daljem tekstu: Analiza), pripremljenu od strane Tima Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo.

Cilj Analize je bio sveukupno sagledavanje stanja u oblasti socijalne zaštite, definisanje ključnih uzroka siromaštva i socijalne isključenosti lica i porodica u stanju socijalne potrebe, te predlaganje mjera za prevazilaženje postojećeg stanja i kreiranje prijedloga za izradu jedinstvene baze podataka kako bi se moglo pratiti stanje u ovoj oblasti.

U Analizi su definisani ključni problemi i predložena rješenja za reformu i razvoj sistema socijalne zaštite u Kantonu Sarajevo, te date strateške odrednice za buduće aktivnosti.

Polazeći od toga Vlada Kantona Sarajevo, na prijedlog Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, je na svojoj 98. Sjednici održanoj 12.10.2017.godine odlučila da se pristupi izradi Akcionog plana reforme i razvoja sistema socijalne zaštite u Kantonu Sarajevo 2018-2020, (u daljem tekstu: Akcioni plan). U vezi sa time Vlada Kantona Sarajevo je formirala Tim za izradu Akcionog plana u sastavu: Amela Dautbegović, predsjednik, Mario Nenadić, član, dr. Žarko Papić, prof.dr. Suada Buljubašić, član, dr.sci. Mirnes Telalović, član, mr.sci. Maida Fetahagić, član, Fahrudin Memić, dipl.mat., član, Mirsada Poturković, dipl.scr., član i Azra Mulaomerović, dipl.scr. član.

Zadaci Tima za izradu Akcionog plana su da: predloži izmjene zakonskih regulativa koje će omogućiti racionalizaciju sistema socijalne zaštite u Kantonu Sarajevo; pripremi mjere za racionalizaciju i reorganizaciju ustanova u sistemu socijalne zaštite; predloži efikasniji sistem finansiranja iz nadležnosti Kantona Sarajevo i Federacije BiH; predloži mjere za harmonizaciju reforme socijalne zaštite na nivou Federacije BiH i Kantona Sarajevo; definiše mjere i aktivnosti za unapređenje menadžmenta i kadrovske politike u sistemu socijalne zaštite u Kantonu Sarajevo; razvije mjere za radnu aktivaciju korisnika posebno kroz socijalno poduzetništvo; struktuiru Akcioni plan prema vrstama korisnika socijalne zaštite.

U svom radu Tim je imao uključujući pristup, održane su brojne konsultacije sa akterima sistema socijalne zaštite.

1. Ključni problemi sistema socijalne zaštite u Kantonu Sarajevo

1.1. Socijalna situacija u Kantonu Sarajevo - procjena

Za socijalnu situaciju osnovna je ocjena nivoa siromaštva, broja siromaštva koji su ispod apsolutne linije siromaštva.¹ Nažalost, ne postoje egzaktni podaci o procentu stanovnika Kantona Sarajevo ispod apsolutne linije siromaštva. Međutim, za približnu procjenu nivoa apsolutnog siromaštva u Bosni i Hercegovini, može se pokušati doći indirektnim putem, upoređujući nivo

¹Apsolutna linija siromaštva, kao što joj i ime govori, ne mjeri siromaštvo u odnosu na druge nivoe blagostanja već umjesto toga nastoji da definiše vrijednost potrošnje koja je potrebna bilo kojoj osobi bez obzira na vrijeme i mjesto. Najčešće korišćena apsolutna linija siromaštva je ona koja se zasniva na potrošnji hrane. Nutricionisti su postavili minimum prehrambenih zahtjeva uzimajući u obzir godine, pol i nivo napora pojedinca. Koristeći prihvaćene minimalne zahtjeve, trošak apsolutne linije siromaštva hrane se definiše kao novčana vrijednost koja je neophodna da se ispune minimalne norme. Modifikovana skala ekvivalencije određuje za prvu odraslu osobu u domaćinstvu indeks 1, drugu odraslu osobu 0,7, dijete do 14 godina 0,5, itd.

razvijenosti (u ovom slučaju Kantona Sarajevo) i nivo apsolutnog siromaštva. Pretpostavka je da između nivoa razvijenosti, BDP-a po glavi stanovnika i nivoa siromaštva postoji korelacija.

Po procjenama, baziranim na ekstrapolaciji nivoa apsolutnog siromaštva za Federaciju BiH u periodu 2007-2011 do 2016. godine ocijenjeno je da u Federaciji BiH 28% stanovništva živi ispod apsolutne linije siromaštva (271,00KM odrasla osoba mjesečno). Sa manjim odstupanjima to pokazuju i sve analize međunarodnih organizacija.²

Sa druge strane BDP u Kantonu Sarajevo po glavi stanovnika je skoro dvostruko veći od BDP po glavi stanovnika u Federaciji BiH, odnos je 1.8 (Kanton Sarajevo-15.004,00KM; Federacija BiH-8.466,00KM).³ Uz pretpostavku prethodno pomenute korelacije, ispod apsolutne linije siromaštva bi bilo 15.5% stanovnika Kantona Sarajevo. Dakle, riječ je o analitičkoj procjeni, a ne o statističkom podatku. Ova je procjena veoma okvirna, hipotetska, te može služiti samo kao naznaka da i u Kantonu Sarajevo postoji veliko siromaštvo.

Poređenja radi, u posljednjem izvještaju Svjetske banke za BiH se ocjenjuje da je 25% stanovnika siromašno (prag linije siromaštva je 246,00KM, odrasla osoba, mjesečno). Koristeći istu metodologiju, korelacija između BPP po glavi stanovnika i procenta stanovništva ispod apsolutne linije siromaštva dolazimo do sličnog rezultata, 14% stanovnika Kantona Sarajevo je siromašno. Držeći se, konzervativno, manjeg procenta, to je 58.436 osoba u Kantonu Sarajevo.

Prethodna ocjena ima potvrdu u slijedećim podacima iz 2016. godine. 42.275 penzionera prima minimalnu penziju (326.20KM) tj. 10% stanovništva Kantona Sarajevo, što je na granici apsolutnog siromaštva. 37.623 osobe bile su korisnici socijalne zaštite, civilnih žrtava rata i zaštite porodica sa djecom, osobe sa neratnim invaliditetom tj. 9% stanovnika Kantona Sarajevo. Broj nezaposlenih u 2016. godini bio je 69.163 tj. 16,5% stanovnika u Kantonu Sarajevo.

Naravno, prethodne cifre ne mogu se pojednostavljeno sabirati, ali indirektno pokazuju da je već pomenuta procjena apsolutnog siromaštva u velikoj mjeri realna.

Sa druge strane, prema jedinoj metodologiji, računanje socijalne isključenosti razvijenoj za Bosnu i Hercegovinu u NHDR 2007. godine, procjenjuje se da je 2016. godine bilo 214.000 osoba u Kantonu Sarajevo koje su po nekom osnovu socijalno isključene (što je širi pojam od apsolutnog siromaštva) tj. 51.4% stanovnika Kantona Sarajevo.

1.2. Kritička analiza sistema socijalne zaštite

Postojeći sistem socijalne zaštite je statusno zasnovan, status korisnika određuju naknade koje prima, a ne njegova stvarna potreba. Zato ne utiče na smanjivanje siromaštva.

Sa druge strane, zakonodavstvo u oblasti socijalne zaštite nije specificirano za posebne grupe korisnika, osoba u socijalnoj potrebi. U Federaciji BiH i Kantonu Sarajevo osnovni zakoni su „zbirni“ za sve oblike socijalne zaštite, od stalne materijalne pomoći, dječije zaštite, CŽR, izbjeglica i raseljenih osoba (u Kantonu Sarajevo) i osoba sa neratnim invaliditetom. To onemogućuje preciznije određivanje prava, selekciju korisnika, te poštivanje specifičnosti svih korisnika socijalne zaštite.

²Vidi dr Žarko Papić „Siromaštvo i radničko siromaštvo u BiH“, FES, Sarajevo, april 2017.

³Vidi „ Analiza pravnog i institucionalnog okvira u Kantonu Sarajevo u svrhu smanjivanja siromaštva i socijalne isključenosti u Kantonu Sarajevo“, Sarajevo, juli 2017.

Koncepcijski gledano, položaj socijalne politike u spektru svih javnih politika je pogrešno na posljednjem mjestu. Izuzetak je boračka populacija i RVI koji i ne spadaju u klasičnu socijalnu zaštitu, mada zaslužuju značajnu socijalnu podršku i zaštitu.

Riječ je o klasičnoj grešci neoliberalne doktrine, koja sva sredstva za „socijalu“ smatra troškovima i fiskalnim opterećenjem.

Nasuprot tome, zaboravlja se banalni „detalj“ da se od svakih 100,00KM za „socijalu“ u budžete vraća 17,00KM kroz PDV (17%). Važnije od toga je da su socijalni transferi dobrim dijelom investicija u ljudski kapital i društvenu koheziju.

Da bi to postala, socijalna zaštita se mora temeljno reformisati, od pasivnog mehanizma socijalne pomoći u aktivni mehanizam podrške uključivanja korisnika u svijet rada i društva u cjelini.

1.3. Zakonodavna regulativa - odnos Federacija BiH/Kanton Sarajevo

Važna je puna harmonizacija zakona u skladu sa nadležnostima Federacije BiH i kantona, posebno najvećeg, što je Kanton Sarajevo.

Na nivou Federacije BiH postoje prijedlozi za harmonizaciju postojećih zakona, te pripremu i usvajanje slijedećih novih zakona. U Programu rada za 2018. godinu, Vlada Federacije BiH planirala je slijedeća normativna i podzakonska akta:

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba,

Izrada izmjena i dopuna zakona iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja,

Zakon o djelatnosti socijalnog rada u Federaciji BiH,

Zakon o socijalnim uslugama u Federaciji BiH,

Zakon o psihološkoj djelatnosti u Federaciji BiH,

Zakon o podršci porodicama s djecom u Federaciji BiH,

Zakon o osnovama socijalne zaštite u Federaciji BiH,

Zakon o Javnoj ustanovi Zavod za prihvatanje i odgoj djece i maloljetnika – Sarajevo,

Zakon o organizacijama i reprezentativnim organizacijama osoba sa invaliditetom u Federaciji BiH (Radni tekst upućen kantonima na sugestije i mišljenje),

Zakon o jedinstvenim načelima i okviru materijalne potpore za osobe sa invaliditetom (Aktivnosti na pripremi radnog materijala),

Strategija zapošljavanja u Federaciji BiH (2018-2020),

Pravilnik o stambenim i materijalnim uslovima za obavljanje hraniteljstva (u skladu sa Zakonom o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine),

Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencija (u skladu sa Zakonom o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine),

Pravilnik o utvrđivanju općih kriterija za izbor odgovarajućih preduzeća, organizacija i ustanova u javnom i društvenom sektoru u kojima će se provoditi odgojna preporuka izrečena prema maloljetnicima (u skladu sa Uredbom o primjeni odgojnih preporuka prema maloljetnicima).

U Programu rada Vlade Federacije BiH napominje se da je moguće naići na probleme vezane za nepružanje podrške od strane kantona prilikom donošenja ovih zakona, a imajući u vidu zajedničku nadležnost u oblasti socijalne politike federalne i kantonalnih vlasti, kao i probleme vezane za obezbjeđenje finansijskih sredstava potrebnih za njihovo provođenje.

Strategija za unapređenje prava i položaja osoba sa invaliditetom u Federaciji BiH (2016-2021) je usvojena. Zakon o Jedinственном registru korisnika gotovinskih naknada na koje se ne uplaćuju doprinosi Federacije BiH takođe je usvojen.

1.4. Na osnovu svega prethodnog, te detaljne identifikacije problema u usvojenoj Analizi pravnog i institucionalnog okvira u Kantonu Sarajevo u svrhu smanjivanja siromaštva i socijalne isključenosti u Kantonu Sarajevo, Akcioni plan reforme socijalne zaštite u Kantonu Sarajevo za svoj strateški cilj ima smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti. Naredni strateški prioriteti fokusirani su na ostvarenje tog strateškog cilja.

1. Strateški prioritet 1. Smanjenje socijalne isključenosti u Kantonu Sarajevo kroz novi pristup humanom razvoju
2. Strateški prioritet 2. Racionalizacija ustanova sistema socijalne zaštite i razvoj socijalnih usluga
3. Strateški prioritet 3. Unapređenje upravljanja sistemom socijalne zaštite, menadžmenta i depolitizacija kadrovske politike
4. Strateški prioritet 4. Definisane budućeg projekta „Socijalne karte“

Za svakog od njih razvijene su mjere, aktivnosti, nužne izmjene zakonske regulative, nosioci i rokovi, očekivani rezultati i fiskalni efekti.

2. STRATEŠKI PRIORITET 1.

Smanjenje socijalne isključenosti u Kantonu Sarajevo kroz novi pristup humanom razvoju

Siromaštvo i socijalna isključenost su, kao što smo vidjeli ključni problemi sistema socijalne zaštite u Kantonu Sarajevo (kao i u Federaciji BiH i Bosni i Hercegovini). Svi strateški prioriteti Akcionog plana su usmjereni na jačanje socijalne uključenosti i na reformu postojećeg sistema socijalne zaštite koja će omogućiti smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti. Sama reforma sistema socijalne zaštite, na koju se fokusiramo, dio je neophodnih reformi u sektoru obrazovanja, zdravstva, razvoja civilnog društva, te tržišta rada tj. traži novi pristup. Time, holističkim pristupom, baziranim na humanom razvoju gdje je čovjek i cilj i sredstvo razvoja, reduciraju se osnove i izvori siromaštva i socijalne isključenosti.

Politika socijalnog uključivanja traži, razvoj aktivne socijalne zaštite, one koja nije socijalna pomoć, već društvena podrška za ravnopravnu poziciju siromašnih i marginalizovanih u društvu.

U tom kontekstu, za smanjenje socijalne isključenosti kroz reformu i razvoj socijalne zaštite važno je prevazići sljedeće karakteristike postojećih sistema, unutar socijalne zaštite i van nje.

Sistem socijalne zaštite ne potiče aktivizam i socijalno uključivanje korisnika beneficija za izlazak iz zone pasivne zaštite i ulazak u zonu aktivne podrške zapošljavanju i samozapošljavanju kroz vlastitu poduzetničku aktivnost i podizanje radnih vještina i sposobnosti. U tom kontekstu socijalno poduzetništvo, koje čini spoj socijalne zaštite i zapošljavanja, tranziciju „socijale“ u zapošljavanje, dakle ima i socijalni i ekonomski značaj, je poluga socijalnog uključivanja onih koji su isključeni, od nezaposlenih do ranjivih grupa (osobe sa invaliditetom, Romi, žene itd.).

Nema zakonske regulative i javnih politika za poticanje socijalnog poduzetništva koje bi pomoglo marginaliziranim grupama da dođu lakše i brže do posla na načelima socijalne uključenosti.

Nije stvorena društvena klima za jačanje socijalne inkluzije u dostupnosti javnih servisa socijalnog sektora za sve društvene grupe i za pravedno ciljanje populacije koja je u stanju socijalne potrebe u odnosu na populaciju koja socijalna prava koristi prema svom statusu. Otvoreno je pitanje načina i mjera za prevenciju i borbu protiv siromaštva, korupcije, svih vidova nasilja i kriminala i stanje u toj oblasti je nezadovoljavajuće.

Uloga NVO sektora u jačanju socijalnog uključivanja marginalizovanih grupa je veoma značajna.

3. STRATEŠKI PRIORITET 2.

Transformacija i racionalizacija ustanova sistema socijalne zaštite i razvoj socijalnih usluga

Analiza zakonodavno-pravnog okvira u Kantonu Sarajevo u svrhu smanjenja siromaštva i socijalne isključenosti u dijelu koji se odnosi na rad javnih ustanova socijalne zaštite ukazala je na nesrazmjer između ukupnog broja zaposlenih u ustanovama u odnosu na broj korisnika i visinu izdvojenih budžetskih sredstava za rad javnih ustanova, neusklađenost broja i vrsta usluga koje se pružaju korisnicima socijalne zaštite i broja uposlenog osoblja i njihove stručne sprema sa Pravilnikom o standardima za rad i pružanje usluga u ustanovama socijalne zaštite u Federaciji BiH, nejasne definicije korisnika kojim se pruža zaštita po ustanovama, kao i načina vođenja evidencije o korisnicima.

Posebna specifičnost sistema socijalne zaštite Kantona Sarajevo u odnosu na druge kantone je činjenica da na području općina Kantona Sarajevo ne postoje centri za socijalni rad kao samostalni pravni subjekti osnovani od samih općina. Za područje Kantona Sarajevo osnovana je i djeluje Javna ustanova "Kantonalni centar za socijalni rad" u okviru kojeg je osam službi socijalne zaštite za područje svake općine Kantona Sarajevo, izuzev općine Trnovo u kojoj egzistira odjeljenje koje je u sastavu Službe socijalne zaštite općine Ilidža.

Prema rezultatima analize ovako postavljen sistem omogućio je da općine putem općinskih službi za upravljanje građanima iz sredstava vlastitog budžeta omogućavaju korištenje različitih prava i usluga definisanih općinskim aktima na ime kojih izdvajaju značajna budžetska sredstva. Time je uspostavljen paralelizam u korištenju prava u sistemu socijalne zaštite na nivou Kantona Sarajevo.

Dodatno, nove kategorije korisnika prepoznate u drugim propisima (djeca u riziku, djeca žrtve trgovine, djeca ulice, djeca u pokretu, beskućnici, porodice u riziku....) i nove sociopatološke pojave (nasilje u porodici, vršnjačko nasilje, društveno neprihvatljivi oblici ponašanja, različiti vidovi ovisnosti, beskućništvo, migracije, readmisija, mentalne bolesti....) uzrokovane promjenama i novim pojavnim oblicima u društvu, nameću potrebu transformacije i reorganizacije ustanova socijalne zaštite, s ciljem prilagođavanja njihove osnovne djelatnosti promjenama i stvaranja pretpostavki za adekvatne odgovore na nove pojavne oblike i potrebe korisnika.

Također, ratifikacijom međunarodnih konvencija/sporazuma/preporuka, usvajanjem politika, strategija i akcionih planova koji tretiraju pitanja socijalne zaštite, stvorena je obaveza svih nivoa vlasti na poduzimanje mjera i aktivnosti na promjeni postojećeg sistema socijalne zaštite zasnovanog na institucionalnom osnovu u novi sistem socijalne zaštite zasnovan na vaninstitucionalnoj podršci.

Novi sistem socijalne zaštite obavezuje na novi pristup u zaštiti korisnika (prije svega djece bez roditeljskog staranja, djece i porodica u riziku, osoba sa invaliditetom i starih osoba) koja se nužno treba provoditi u lokalnim zajednicama kroz razvoj socijalnih usluga van institucija sistema i uspostavu partnerskih odnosa i međusektorsku saradnju sa zdravstvenim, obrazovnim i drugim institucijama i nevladinim sektorom.

Strategijom razvoja Kantona Sarajevo do 2020. godine, prepoznata je potreba za reformom sistema socijalne zaštite koja je usmjerena na pružanje socijalnih usluga građanima Kantona Sarajevo u lokalnim zajednicama van institucija, na način kako je to utvrđeno mjerama i aktivnostima utvrđenim u ovom dokumentu.

Vaninstitucionalni oblici socijalne zaštite

Razvoj vaninstitucionalnih oblika zaštite korisnika u Kantonu Sarajevo usko je vezan za reorganizaciju postojećih ustanova socijalne zaštite i deinstitucionalizaciju socijalno i medicinski ovisnih korisnika koji mogu funkcionisati i koristiti programe zaštite i podrške koji se odvijaju u lokalnim zajednicama, umjesto u institucijama.

Ovaj važan aspekt reforme sistema socijalne zaštite u Kantonu Sarajevo treba fokusirati na slijedeće oblasti kako je planirano Strategijom deinstitucionalizacije i transformacije ustanova socijalne zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine (2014-2020):

- Izvršiti transformaciju postojećih institucionalnih oblika zbrinjavanja djece bez roditeljskog staranja i osoba sa psihosocijalnim teškoćama i drugih osoba, te izgraditi resurse za pružanje odgovarajućih usluga podrške u zajednici, shodno strateškim dokumentima i planovima akcije.
- Uspostaviti kompatibilan zakonski okvir koji uključuje jedan ili više neovisnih mehanizama za promicanje i zaštitu prava i praćenje implementacije Konvencije o pravima djeteta i Konvencije o pravima osoba sa invaliditetom.
- Osigurati poštivanje i provođenje najviših standarda o pravima djece, osoba sa psihosocijalnim poteškoćama i drugih osoba u ustanovama socijalne zaštite.
- Osigurati sudjelovanje osoba sa psihosocijalnim teškoćama i drugih osoba u reformama sistema socijalne zaštite.
- Senzibilirati javnost i predstavnike vlasti o štetnim posljedicama institucionalnog zbrinjavanja na psihofizički razvitak djece i osoba sa invaliditetom.
- Osigurati snažnu podršku države na stvaranju drugačije društvene klime u kojoj će se realizirati novi koncept socijalnih usluga i njihovih pružatelja.
- Provesti edukaciju profesionalaca za novi koncept socijalnih usluga.
- Dosljedno implementirati i afirmisati usvojeni Zakon o hraniteljstvu u Federacije BiH.

Razvoj vaninstitucionalnih oblika zaštite u praksi, dobrim dijelom će opredijeliti dosljedna realizacija aktivnosti predviđenih Programom Vlade Federacije BiH za 2018. godinu.

4. STRATEŠKI PRIORITET 3.

Unapređenje upravljanja sistemom socijalne zaštite, menadžmenta i depolitizacija kadrovske politike

Sistem socijalne zaštite u Kantonu Sarajevo je dosta specifičan. Postojeća organizacija i uređenost sistema socijalne zaštite su funkcionalno, strukturalno i dinamički kompleksni jer se sastoje iz više dijelova, gdje svaki dio predstavlja samostalan sistem. Između dijelova sistema ne postoji hijerarhijska povezanost menadžment struktura, a što je posljedica decentralizacije sistema kojim je odlučivanje u nadležnosti dijelova sistema. Analiza pravnog i institucionalnog okvira u Kantonu Sarajevo u svrhu smanjivanja siromaštva i socijalne isključenosti u Kantonu Sarajevo pokazala je da u uslovima ovakve decentralizacije sistema koordinacija između dijelova sistema uglavnom nije regulisana ili se ne provodi.

Analiza je pokazala da menadžeri u sistemu socijalne zaštite ne posvećuju dovoljno pažnje planiranju kao jednoj od svojih osnovnih funkcija. Vrlo malo se bave strateškim planiranjem, planiranjem razvoja ljudskih resursa i planiranjem promjena. Nepostojanje strateških planova i strategija razvoja ukazuje da sistem socijalne zaštite nema definisane ciljeve i određene prioritete, da nisu osmišljene i definisane promjene i da menadžment nema viziju razvoja, kao ni strategije ostvarivanja ciljeva.

U sistemu socijalne zaštite strateško planiranje je od izuzetnog značaja. Ova vrsta planiranja može se provoditi na nivou sistema i u dijelovima ovog sistema, odnosno ustanovama i organizacijama. Na nivou sistema menadžment ministarstva je glavni akter strateškog planiranja, a na nivou ustanova i organizacija njihov menadžment. U ustanovama i organizacijama u sistemu socijalne zaštite menadžeri bi trebali biti zaduženi za donošenje strategije razvoja organizacije.

Da bi se sistem socijalne zaštite unaprijedio, neophodno je više pažnje posvetiti svim vrstama planiranja. Strateško planiranje je od posebnog značaja jer pomaže sistemu ili organizaciji da fokusira svoju viziju i prioritete u odnosu na promjenjivu okolinu, te da osigura da članovi sistema ili organizacije rade na ostvarivanju istih ciljeva. Strategije pored toga što definišu aktivnosti za ostvarivanje ciljeva organizacije, definišu i aktivnosti za poboljšanje kvaliteta usluga koje se pružaju korisnicima i aktivnosti vezane za razvoj kapaciteta ustanove ili organizacije. Donošenje strategije razvoja i definisanje aktivnosti za ostvarivanje ciljeva ustanove proizlazi iz uloge koju ona ima u socijalnoj zaštiti i usaglašeni su sa ciljevima razvoja sistema, zakonskim odredbama i osnovnim etičkim načelima na kojima počiva sistem.

5. STRATEŠKI PRIORITET 4.

Definisanje budućeg projekta „Socijalne karte“

Socijalna karta Kantona Sarajevo treba da za svakog korisnika/stanovnika u Kantonu Sarajevo pruži maksimum relevantnih socio-ekonomskih podataka/indikatora kako bi se omogućilo što brže kako uvođenje tako i izvođenje iz prava, analizu tekućeg stanja, te donošenje socio-ekonomskih politika u Kantonu Sarajevo.

Projekt socijalne karte kao uslov svoje implementacije pretpostavlja postojanje registra stanovništva koji po svojoj prirodi jednim dijelom spada u nadležnost Kantonalnog ministarstva, a drugim dijelom nadilaze samo Ministarstvo spadaju u nadležnost Vlade Kantona Sarajevo, budući da i druga ministarstva u Kantonu Sarajevo imaju potrebu za Registrom stanovništva, te povezivanjem baza podataka između ministarstava i institucija Kantona Sarajevo. Uspostava registra stanovništva koji služi kao platforma za objedinjavanje i razmjenu demografskih i socioekonomskih podataka (vitalni događaji, socijalna zaštita, zaposlenost, obrazovanje, sigurnost, imovinsko-pravna situacija itd...) nameće se kao dugoročno sistemsko rješenje koje će omogućiti donošenje kvalitetnih i inkluzivnih socio-ekonomskih politika baziranih na činjenicama, te proizvesti značajne uštede budžetima i stanovništvu odnosno korisnicima.

Prijedlog mjera i aktivnosti za STRATEŠKI PRIORITET 1.

Smanjenje socijalne isključenosti u Kantonu Sarajevo kroz novi pristup humanom razvoju

Mjera	Aktivnosti	Nosilac	Očekivani rezultati	Fiskalni efekti			Rok
				2018	2019	2020	
1.1 Izrada i implemenacija zajedničkog Programa socijalnog uključivanja i radne aktivacije 2017-2020. u općinama i Kantonu Sarajevo	<p>1.1.1 Formiranje interesorne radne grupe za izradu Programa</p> <p>1.1.2. Definiranje institucionalnog okvira i instrumenata za socijalno uključivanje pojedinih ranjivih grupa</p> <p>1.1.3 Definiranje modela i pristupa, te načina radne aktivacije radno sposobnih ranjivih grupa (prije svega dugoročno nezaposlenih lica u starosti 15-65 godina)</p> <p>1.1.4 Izgradnja kapaciteta JU “KCSR” i ministarstava za primjenu modernih instrumenata socijalnog uključivanja</p> <p>1.1.5. Definirana uloga različitih aktera (Kanton, općine, NVO sektor kao pružilac usluga socijalnog uključivanja, te promocije JU “KCSR”), te mehanizmi</p>	Vlada Kantona Sarajevo (Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, općine, JU “KCSR”, NVO-i)	- Stvorene pretpostavke za izradu Programa socijalnog uključivanja i definisani ciljevi i zadaci - Povećan obim socijalne uključenosti, povećan broj radnih mjesta kroz socijalne inovacije i podršku razvoju strateških razvojnih sektora (okoliš, socijalne usluge, kultura, sport, turizam...), razvijeni novi kompetentni profili i unaprijeđena konkurentnost uključenih na tržištu rada	Budžetska sredstva KS	Budžetska sredstva KS		2019

	koordinacije implementacije i praćenja napretka						
1.2 Formiranje koordinacionog međuresornog tijela za razvoj socijalnog poduzetništva	1.2.1. Praćenje svih mjera i aktivnosti za razvoj socijalnog poduzetništva Formiranje radnih grupa za Strategiju, Zakon, Centar, itd.	Vlada Kantona Sarajevo	Formirana mreža nosilaca aktivnosti	Budžetska sredstva KS			2018
1.3. Priprema Strategije razvoja socijalnog poduzetništva u Kantonu Sarajevo;	<p>1.3.1 Definisati strateški okvir za razvoj relevantnog pravnog i institucionalnog okvira za socijalno poduzetništvo, uključujući i definisanu politiku podrške razvoja socijalnog poduzetništva.</p> <p>1.3.2. Definisati ciljeve razvoja socijalnog poduzetništva u razdoblju 2017- 2020.</p> <p>1.3.3. Definisati prioritetne oblasti i poslovne modele razvoja socijalnog poduzetništva u Kantonu Sarajevo</p> <p>1.3.4. Analizirati pravni okvir za djelovanje različitih formi socijalnog poduzetništva</p> <p>1.3.5. Sprovesti serije</p>	Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, JU "Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo	Usvojena Strategija i predložene mjere otvaraju novi prostor u pravcu zapošljavanja i socijalnog uključivanja, posebno marginalizovanih grupa što značajno doprinosi smanjenu siromaštva u Kantonu Sarajevo.	50.000 ⁴	50.000 ⁵		2018-2019

4Predloženo Strategijom razvoja KS 2018-2020

5Predloženo Strategijom razvoja KS 2018-2020

	<p>razvojnih radionica za relevantne aktere za socijalno poduzetništvo</p> <p>1.3.6. Definirati ključne mjere za uspostavu potporne okoline za socijalno poduzetništvo (inkubator, grant šeme, kreditne linije po principu etičkog bankarstva, fond za socijalne investicije)</p> <p>1.3.7. Izraditi Operativni program razvoja socijalnog poduzetništva</p>						
1.4. Priprema Zakona o razvoju socijalnog poduzetništva u Kantonu Sarajevo	<p>1.4.1. Detaljna Analiza pravnih okvira o socijalnom poduzetništvu u zemljama EU i okruženju</p> <p>1.4.2. Polazeći od Strategije razvoja socijalnog poduzetništva u pripremi Zakona sprovesti konsultativni proces</p> <p>1.4.3. Uspostaviti saradnju sa Federalnim ministarstvom razvoja, poduzetništva i obrta i Federalnim ministarstvom rada i socijalne politike</p> <p>1.4.4. Pripremiti radni nacrt</p>	Ministarstvo pravde i uprave Kantona Sarajevo, Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, JU "Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo"	Stvoreno povoljno pravno okruženje za razvoj socijalnog poduzetništva i statističku identifikaciju organizacija socijalnog poduzetništva sa pozitivnim efektima na socijalni i ekonomski razvoj Kantona Sarajevo	50.000 ⁶	50.000 ⁷		2018-2019

⁶Predloženo Strategijom razvoja KS 2018-2020

⁷Predloženo Strategijom razvoja KS 2018-2020

	<p>Zakona i organizovati javne debate o njemu</p> <p>1.4.5. Ustanoviti statističku identifikaciju organizacija socijalnog poduzetništva i njihovo praćenje</p> <p>1.4.6. Zakonom ostvariti pravni osnov za formiranje Centra za razvoj socijalnog poduzetništva</p> <p>1.4.7. Pripremiti, na osnovu sugestija, iz javnih debata Nacrt Zakona za razmatranje na Vladi Kantona Sarajevo i Skupštini Kantona Sarajevo</p>						
<p>1.5. Uspostavljanje i podrška funkcioniranju Centra za razvoj socijalnog poduzetništva u Kantonu Sarajevo</p>	<p>1.5.1. Pripremljen osnivački akt Centra i Program rada za 2 godine, koji će uključivati obezbjeđivanje sljedećih poslovnih usluga za potencijalna i postojeća socijalna preduzeća:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informativno/edukativno, poslovno savjetovanje, konsultantski, stvaranje partnerskih modela za obezbjeđivanje potrebne finansijske podrške, pomoć kod pripreme investicionih projekata socijalnih preduzeća - Pomoć kod razvoja programa osposobljavanja zaposlenih i osoba na osposobljavanju u 	<p>Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, JU "Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo"</p>	<p>Značajno unaprijeđena radna aktivacija korisnika socijalne zaštite kroz aktivnosti Centra za razvoj socijalnog poduzetništva bazirane na javno-civilnom partnerstvu, što povećava pristupnost i pouzdanost svih javnih servisa i omogućuje bolja systemska rješenja.</p>		200.000 ⁸	200.000 ⁹	2019

8Predloženo Strategijom razvoja KS 2018-2020

9Predloženo Strategijom razvoja KS 2018-2020

	<p>socijalnim preduzećima</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obezbijeđivanje stručno tehničke podrške kod umrežavanja organizacija socijalnog poduzetništva - Razvoj saradnje sa nevladinim organizacijama i stručna pomoć kod razvoja relevantnih socijalno poduzetničkih poslovnih modela - Obezbijeđivanje stručne podrške Vladi, kod uspostavljanja registra i observatorija socijalnih preduzeća <p>1.5.2. Razvoj politika podrške razvoju socijalnog poduzetništva u oblastima:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poljoprivrede (zadrukarstvo, organska proizvodnja voća i povrća, itd.) - Komunalne usluge (održavanje javnih površina i parkova, održavanje čistoće naselja, itd.) - Okoliša (reciklaža otpada i upravljanje otpadom) - Socijalne zaštite (vaninstitucionalna socijalna zaštita, socijalne usluge, itd.) - Zdravstvene zaštite (usluge palijativne njege, patronažna zaštita, itd.) <p>Revitalizacije radničkog zadrukarstva u rješavanju preduzeća u stečaju.</p>						
--	---	--	--	--	--	--	--

1.6. Aktivno promovisati različite poslovne modele socijalnog poduzetništva, te razvijati vještine potrebne za primjenu različitih poslovnih modela (zadrugarstvo, radno-integracijska preduzeća, fondacije, itd.)	1.6.1. Pripremiti i sprovesti edukativno-promotivne događaje sa promocijom dobrih praksi u EU i Bosni i Hercegovini	JU "Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo", NVO-i	Povećana prepoznatljivost i značajnost upotrebe različitih poslovnih modela socijalnog poduzetništva za dalji razvoj i povećanje zaposlenosti u Kantonu Sarajevo, te definisana strateška platforma za razvoj socijalnog poduzetništva u Kantonu Sarajevo.		50.000 ¹⁰	50.000 ¹¹	2019-2020
	1.6.2. Pripremiti i realizirati programe obuke uposlenih u državnoj upravi koji su na bilo koji način vezani za socijalno poduzetništvo	1.6.3. Podržati obuku za razvoj socijalno-poduzetničkih kompetencija u nevladinim i javnim institucijama na nivou Kantona Sarajevo, te općina					
	1.6.4. Podržati pilot projekte socijalnog poduzetništva uz primjenu različitih poslovnih modela	JU "Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo", NVO-i	Podrška najboljim praksama socijalnog poduzetništva	100.000 ¹²	200.000 ¹³	300.000 ¹⁴	2018-2019

¹⁰Predloženo Strategijom razvoja KS 2018-2020

¹¹Predloženo Strategijom razvoja KS 2018-2020

¹²Predloženo Strategijom razvoja KS 2018-2020

¹³Predloženo Strategijom razvoja KS 2018-2020

¹⁴Predloženo Strategijom razvoja KS 2018-2020

<p>1.7. Poboljšati pristup socijalnih preduzeća finansijskim resursima</p>	<p>1.7.1. Uspostaviti grant šemu za pristupnost stručnih usluga inicijativama za socijalno poduzetništvo u nevladinom sektoru</p> <p>1.7.2. Uspostaviti revolving fond za start-up finansijsku pomoć i pomoć preduzećima u razvoju, kao javnu/privatnu inicijativu</p> <p>1.7.3. Podržati razvoj etičkog bankarstva u Kantonu Sarajevo</p>	<p>Ministarstvo finansija Kantona Sarajevo</p>	<p>Ubrzanje rasta socijalnih preduzeća i stvaranje novih radnih mjesta, te mogućnosti za samozapošljavanje kroz primjenu zadrugarskih modela samoaktivacije</p>		<p>Budžetska sredstva KS</p>	<p>Budžetska sredstva KS</p>	<p>2019</p>
<p>1.8. Unapređenje civilnog dijaloga i izgradnja kapaciteta civilnog društva</p>	<p>1.8.1. Izrada Strategije saradnje javnog i civilnog sektora (uključujući ciljeve i ključne mehanizme) na području upravljanja razvojem u Kantonu Sarajevo</p> <p>1.8.2. Izrađena i usvojena Strategija i srednjoročni Program razvoja civilnog društva u Kantonu Sarajevo</p> <p>1.8.3. Izrađena Analiza postojećeg pravnog okvira i institucionalnih kapaciteta za saradnju sa civilnim društvom</p> <p>1.8.4. Urađena analiza stanja i efikasnosti rada organizacija</p>	<p>Ministarstvo pravde i uprave Kantona Sarajevo u saradnji sa NVO-ima</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ojačani kapaciteti OCD za učešće u razvoju Kantona Sarajevo - Uspostavljeni mehanizmi saradnje sa javnim sektorom - Unaprijeđeni kapaciteti javnog sektora za stvaranje strateške saradnje sa OCD kod razvojnog planiranja, implementacije politika, te praćenja njihovog učinka 		<p>Budžetska sredstva KS</p>	<p>Budžetska sredstva KS</p>	<p>2019</p>

	<p>civilnog društva i definirane ključne smjernice za unapređenje njihovog djelovanja</p> <p>1.8.5. Uspostavljeni mehanizmi za bolju saradnju javnih institucija i civilno društvenih organizacija u cilju razvoja različitih razvojnih sektora</p>						
--	---	--	--	--	--	--	--

**Prijedlog mjera i aktivnosti za STRATEŠKI PRIORITET 2.
Racionalizacija ustanova sistema socijalne zaštite i razvoj socijalnih usluga**

Mjera	Aktivnosti	Nosilac	Očekivani rezultati	Fiskalni efekti			Rok
				2018	2019	2020	
2.1. Unaprijediti sistem socijalnih usluga građanima u Kantonu Sarajevo kroz transformaciju i racionalizaciju ustanova socijalne zaštite	<p>2.1.1. Izrada Analize o korisnicima smještenim u ustanove socijalne zaštite sa podacima koji se odnose na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - način smještaja (lični zahtjev/i, zahtjev/i srodnika, zahtjev/i službe, -razloge smještaja, -vrste i stepen invaliditeta, -bolest, -stepen podrške koju ostvaruje, -vrstu usluga koje se pružaju u ustanovi korisniku <p>2.1.2. Procjena mogućnosti izmještanja korisnika u lokalnu zajednicu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mogućnost povratka u lokalnu zajednicu, - pretpostavke koje treba obezbjediti korisniku za povratak u lokalnu zajednicu, - mogućnost ustanove da pruža potrebne usluge korisniku u lokalnoj zajednici, - prepreke koje ustanova ima u pružanju potrebnih usluga korisniku u lokalnoj zajednici, - procjena potrebe uključivanja drugih institucija i servisa za pružanje podrške korisniku u lokalnoj zajednici, 	Ustanove socijalne zaštite za smještaj i Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo	Ukupan broj osoba koje mogu uz podršku nastaviti život van institucije i onih koji trebaju ostati u instituciji.	Budžetska sredstva ustanova			2018.

	- usklađeno planiranje na svim nivoima (od svake pojedine ustanove socijalne zaštite, lokalne, kantonalne, entitetske, pa do državnog nivoa), što uključuje: a) očekivani rezultati deinstitutionalizacije za svaku uključenu korisničku grupu, b) prioriteti i projekcije razvoja mreže socijalnih usluga za korisničke grupe na lokalnom nivou, kao rezultat planiranog procesa koji je određen pojedinačnim planovima ustanova socijalne zaštite.						
	2.1.3. Analiza radnog angažmana uposlenika u ustanovama prema vrstama, dužini i broju pruženih usluga korisnicima na cjelodnevnoj osnovi	Ustanove socijalne zaštite i Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo	Utvrđivanje nivoa opterećenosti uposlenika, kako u pogledu vrsta usluga koje pružaju, tako i u obimu pruženih usluga				Kraj 2018.
	2.1.4. Izrada planova transformacije ustanova socijalne zaštite za smještaj djece i odraslih osoba	Ustanove socijalne zaštite i Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo	Sačinjeni i usvojeni planovi transformacije				Kraj 2019.
	2.1.5. Izrada sveobuhvatnih pojedinačnih planova deinstitutionalizacije korisnika	Ustanove socijalne zaštite i Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo	Sačinjeni i usvojeni planovi deinstitutionalizacije				Kraj 2019.
	2.1.6. Formiranje ekspertnog tima za izradu elaborata o potrebi reorganizacije i transformacije ustanova u sistemu socijalne zaštite	Vlada Kantona Sarajevo	Sačinjen i usvojen elaborat, -Donesene Odluke o daljoj namjeni ili		Budžetska sredstva KS	Budžetska sredstva KS	Početak 2019.

	na Kantonu Sarajevo 2.1.7. Definisane dalje namjene ili prenamjene		prenamjeni ustanova				
2.2. Osnovni pravci deinstitutionalizacije i transformacije ustanova socijalne zaštite u Kantonu Sarajevo	2.2.1. Izvršiti analizu postojećeg zakonodavstva i isto uskladiti sa međunarodnim pravnim aktima - Intersektorska saradnju svih aktera uključenih u proces pružanja podrške korisnicima - Razvoj socijalnih usluga u lokalnoj zajednici	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, JU "KCSR", općine	Napredak u tranziciji ka deinstitutionalizaciji sistema socijalne zaštite-socijalna uključenost korisnika i efikasnija zaštita u zajednici	Budžetska sredstva ustanova	Budžetska sredstva ustanova	Budžetska sredstva ustanova	2020.
	2.2.2. Donošenje Pravilnika kojim će se urediti standardi za rad i pružanje usluga u ustanovama socijalne zaštite u Kantonu Sarajevo	Ministarstvo za rad socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo	Usvojen Pravilnik.				2018.
2.3. Smanjenje broja korisnika smještenih u institucije kroz razvoj usluga u lokalnoj zajednici	2.3.1. Mapiranje na nivou Kantona Sarajevo: -socijalnih usluga definisanih zakonom, -socijalnih usluga koje se pružaju u lokalnoj zajednici, a nisu zakonom definisane i -socijalnih usluga za kojima postoji potreba, a ne pružaju se niti postoje u sistemu kao i pružaoca usluga	Ministarstvo za rad socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, ustanove socijalne zaštite, nevladine organizacije i udruženja građana	-mapirane zakonom definisane usluge -mapirane usluge koje nisu definisane zakonom, a pružaju se, -mapirane usluge za kojima postoji potreba ne pružaju se i nisu definisane zakonom.				2019.
	2.3.2. Procjena stanja i utvrđivanje potreba korisnika koji izlaze iz institucija i građana za socijalnim uslugama u lokalnoj zajednici	Ministarstvo za rad socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, ustanove socijalne zaštite, NVO i udruženja građana	Identificirane potrebe građana za socijalnim uslugama (vrste socijalnih usluga i obim socijalnih usluga).		Budžetska sredstva KS, ustanova i donacije	Budžetska sredstva KS, ustanova i donacije	Kraj 2019.

	2.3.3. Donošenje Odluke kojom se definiše mreža socijalnih usluga i pružaoci socijalnih usluga na Kantonu Sarajevo	Ministarstvo za rad socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo i Vlada Kantona Sarajevo	Identificirane socijalne usluge za kojima građani izražavaju potrebu i pružaoci socijalnih usluga u Kantonu Sarajevo. Porast broja zaposlenih u lokalnoj zajednici na pružanju socijalnih usluga, razvijanje mješovitog sistema socijalnih usluga, smanjenje potrebnih finansijskih sredstava				2020.
2.4. Obezbjedenje sredstava potrebnih u procesu reorganizacije i transformacije	2.4.1. Izrada finansijskog plana za provođenje procesa transformacije i deinstitutionalizacije ustanova socijalne zaštite na Kantonu Sarajevo, a koji će sadržavati plan sredstava za -edukacija i superviziju, -usklađivanje i koordinaciju procesa -određivanje pokazatelja za praćenje stanja na godišnjem nivou	Ministarstvo za rad socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, Vlada Kantona Sarajevo i ustanove socijalne zaštite u saradnji sa Federalnim ministarstvom rada i socijalne politike	Obezbjedena potrebna sredstva	Budžet FBiH i KS	Budžet FBiH i KS	Budžet FBiH i KS	2018.-2020.

	2.4.2. Izgradnja sistema za međusobno uvezivanje baza i razmjena podataka o budžetskim korisnicima između općina, Grada i Kantona Sarajevo	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo	Uspostavljena elektronska razmjena podataka korisnika prava i usluga socijalne zaštite između općina, Grada i Kantona Sarajevo. Kvalitetnije usmjeravanje budžetskih sredstava i bolje ciljanje korisnika.				
	2.4.3. Uspostavljanje efikasnijeg sistema koordinacije između ustanova u cilju pružanja kvalitetnijih socijalnih usluga korisnicima u Kantonu Sarajevo kroz referalne mehanizme (memorandum/protokol/ sporazum)	Ministarstvo za rad i socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo u saradnji sa Federalnim ministarstvom rada i socijalne politike, menadžmentima ustanova socijalne zaštite, općinskim službama socijalne zaštite i NVO-i	Bolja saradnja, kvalitetnija usluga, smanjena mogućnost zloupotrebe sistema od strane korisnika, poštivanje principa blagovremenosti i efikasnosti. Spriječena mogućnost paralelizma i dualizma. Uštede novčanih sredstava. Brža efikasnija usluga građanima				2018.

	2.4.4. Izmjene i dopune Uputstva o vođenju evidencije o korisnicima i pruženim uslugama u javnim ustanovama	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo	Usvojene izmjene i dopune Uputstva o vođenju evidencije o korisnicima i pruženim uslugama u javnim ustanovama. Obezbjedenje pretpostavki za strateška planiranja u oblasti socijalne zaštite.				2019.
2.5. Donošenje novih propisa ili unapređenje postojećih	2.5.1. Analiza važećih zakonskih i podzakonskih propisa na nivou Kantona Sarajevo i Federacije BIH u cilju uspostave kompatibilnog zakonskog okvira za proces deinstitutionalizacije u Kantonu Sarajevo 2.5.2. Poduzimanje adekvatnih mjera i aktivnosti na temelju analize i preporuka 2.5.3. Izrada novih zakona i podzakonskih akata ili izmjene postojećih	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, JU "KCSR"; općine	Harmoniziran pravni okvir za tranziciju ka deinstitutionalizaciji.	Budžetska sredstva KS	Budžetska sredstva KS		

	2.5.4. Izrada referalnih mehanizama (protokola/memoranduma/sporazuma...) za uspostavu i razvoj multisektorske saradnje na prevenciji ranjivih kategorija pojedinaca i porodica.	Ministarstvo za rad socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo u saradnji sa drugim ministarstvima (na svim nivoima vlasti), Gradom, općinama NVO i udruženjima građana	Broj uspostavljenih referalnih mehanizama. Kvalitetnija zaštita i podrška građanima i smanjenje finansijskih sredstava koja se izdvajaju na ime socijalne zaštite.				kontinuirano
	2.5.5. Izmjene i dopune Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom u cilju usklađivanja sa odredbama Zakona o hraniteljstvu Federacije BiH	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, Vlada Kantona Sarajevo, Skupština Kantona Sarajevo	Usvojene izmjene i dopune Zakona. Racionalnije usmjeravanje budžetskih sredstava u programske aktivnosti koje se provode u cilju kvalitetne sistemske brige o korisnicima.				2018.
	2.5.6. Omogućiti adekvatne pristupe ustanovama svim korisnicima usluga u Kantonu Sarajevo (otklanjanje prostornih i drugih barijera, kose ravni i sl.)	Ministarstvo za rad i socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo u saradnji sa menadžmentima ustanova socijalne zaštite, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, NVO	Zadovoljstvo korisnika i onemogućavanje diskriminacije zbog nemogućnosti pristupa ustanovama.				2018.

<p>2.6. Donošenje Zakona o socijalnom neprofitnom stanovanju u Kantonu Sarajevo</p>	<p>2.6.1. Analiza raspoloživih kapaciteta i potreba za socijalnim stanovanjem u Kantonu Sarajevo</p> <p>2.6.2. Definisati strateške ciljeve socijalnog stanovanja</p> <p>2.6.3. Priprema i usvajanje Zakona</p>	<p>Ministarstvo za rad socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo</p>	<p>Regulisat će sve segmente socijalnog neprofitnog stanovanja u objektima/zgradama u vlasništvu Kantona Sarajevo: postupak izbora korisnika stanova, način korištenja istih, obaveze i prava korisnika stanova (plaćanje stanarine i komunalnih usluga), te dužina boravka i uslovi korištenja dodijeljenog stana, plaćanje stanarine putem subvencioniranja, te način finansiranja i održavanja stanova i zgrada.</p>	<p>Budžetska sredstva KS</p>			<p>2018.</p>
<p>2.7. Kreirati politiku razvoja NVO sektora u Kantonu Sarajevo u oblasti socijalnih usluga i socijalnog poduzetništva</p>	<p>2.7.1. Analiza i nadogradnja pravnog okvira za implementaciju politike razvoja NVO sektora u Kantonu Sarajevo u oblasti socijalnih usluga i socijalnog poduzetništva</p> <p>2.7.2. Definisanje politika podrške NVO sektora u oblasti pružanja socijalnih usluga u Kantonu Sarajevo i razvoja socijalnog poduzetništva</p> <p>2.7.3. Razvoj i promocija mehanizama kontrole kvaliteta pružanja socijalnih usluga</p>	<p>Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, NVO-i</p>	<p>Uspostavljen pravni okvir koji će omogućiti brži razvoj NVO sektora u oblasti socijalnih usluga Kantona Sarajevo, te na taj način omogućiti kvalitetnije usluge, direktnu pomoć javnim institucijama u oblasti socijalnih usluga i povećanje zadovoljstva korisnika socijalnih usluga u Kantonu</p>	<p>Donatorska sredstva</p>	<p>Donatorska sredstva</p>		<p>2019.</p>

	<p>2.7.4. Promocija mješovitog sistema socijalne zaštite u pružanju usluga</p> <p>2.7.5. Razvoj humanijih modela i promocija vaninstitucionalnog pristupa u oblasti pružanja socijalnih usluga u Kantonu Sarajevo marginalizovanim grupama</p> <p>2.7.6. Procjena efekata primjene mješovitog sistema socijalne zaštite u pružanju usluga na socio-ekonomski razvoj Kantona Sarajevo</p>		Sarajevo				
2.8. Implementacija Strategije deinstitutionalizacije i transformacije ustanova socijalne zaštite	2.8.1. Analiza implementacije Strategije imajući u vidu zakone u pripremi (Zakon o socijalnim uslugama Federacije BiH i Zakon o djelatnostima socijalne zaštite Federacije BiH)	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, JU "KCSR"; općine	Harmonizacija razvoja vaninstitucionalne zaštite u Kantonu Sarajevo sa zakonskom regulativom u Federaciji BiH			Budžetska sredstva KS	2020

Prijedlog mjera i aktivnosti za STRATEŠKI PRIORITET 3.

Unaprijeđenje upravljanja sistemom socijalne zaštite, menadžmenta i depolitizacija kadrovske politike

Mjera	Aktivnosti	Nosilac	Očekivani rezultati	Fiskalni efekti			Rok
				2018	2019	2020	
3.1. Izrada višegodišnjeg programa za razvoj ljudskih resursa u ustanovama socijalne zaštite i resornom ministarstvu u skladu sa Strategijom razvoja Kantona Sarajevo do 2020. tokom 2017-2019	<p>3.1.1. Izraditi i uspostaviti i mehanizam za efikasnu vertikalnu koordinaciju u oblasti socijalne zaštite između općina i Kantona Sarajevo, te međusektorske koordinacije na nivou Kantona Sarajevo</p> <p>3.1.1. a) Definirati ulogu pojedinih aktera</p> <p>3.1.1. b) Definirati mehanizme koordinacije</p>	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, općine, ustanove socijalne zaštite	Povećanje efikasnosti utrošaka budžetskih sredstava na nivou Kantona Sarajevo i općina za socijalne transfere, povećan udio sredstava za socijalne investicije, smanjen obim siromaštva i povećana socijalna uključenost ranjivih grupa.	6.000 ¹⁵	6.000 ¹⁶	6.000 ¹⁷	2019.

¹⁵Predloženo Strategijom razvoja KS 2018-2020

¹⁶Predloženo Strategijom razvoja KS 2018-2020

¹⁷Predloženo Strategijom razvoja KS 2018-2020

	3.1.2. Analizirati osposobljenost i kompetencije članova upravnih odbora, utvrditi i propisati jasne kriterije za članove UO za svaku ustanovu socijalne zaštite u Kantonu Sarajevo	Vlada Kantona Sarajevo, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglica Kantona Sarajevo	Poboljšana upravljačka struktura u ustanovama, izbor članova UO na osnovu jasnih kompetencija. Bolje i odgovornije upravljanje ustanovom i raspolaganje javnim sredstvima.				2018-2019.
	3.1.3. Revidirati Pravilnike o sistematizaciji radnih mjesta i u skladu sa potrebama izrada novih pravilnika	Menadžementi ustanova u saradnji sa Ministarstvom za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo	Jasno iskazane potrebe ljudskih resursa. Uštede zbog planskog razvoja i adekvatnog planiranja finansijskih sredstava.				2018.-2019.
	3.1.4. Izrada i usvajanje antikorupcionog plana i plana integriteta u svim ustanovama socijalne zaštite u Kantonu Sarajevo	Vlada Kantona Sarajevo, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo u saradnji sa menadžmentima ustanova socijalne zaštite, NVO	Smanjenje korupcije				2018.-2019.
	3.1.5. Analizirati stručne kompetencije i rezultate rada menadžera u ustanovama socijalne zaštite i predložiti moguća rješenja	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona	Vidljivost menadžerskog pristupa u ustanovama socijalne zaštite.				2018.

	unapređenja menadžmenta u ustanovama	Sarajevo u saradnji sa menadžmentima ustanova socijalne zaštite, NVO					
	3.1.6. Izvršiti detaljnu analizu postojećih kadrovskih kapaciteta u ustanovama socijalne zaštite u Kantonu Sarajevo	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo u saradnji sa menadžmentima ustanova socijalne zaštite, NVO	Utvrđivanje tačnog broja zaposlenih i zanimanja.				2018.
	3.1.7. Ustanoviti obavezu javnog objavljivanja konkursa o zapošljavanju za sve ustanove socijalne zaštite u Kantonu Sarajevo	Upravni odbori i menadžmenti ustanova	Transparentnost u zapošljavanju, smanjenje i onemogućavanje zloupotreba prilikom zapošljavanja, jačanje ugleda i povjerenja kod građana.				Kontinuirano i po potrebi
	3.1.8. Uspostaviti stalnu praksu transparentnih procesa u izradi, usvajanju i objavljivanju propisa	Sve ustanove socijalne zaštite u Kantonu Sarajevo	Transparentnost u radu, veće zadovoljstvo i motivacija uposlenih, povjerenje u menadžment.				Kontinuirano

	3.1.9. Izraditi i usvojiti pravilnik, standarde i procedure za imenovanja na menadžerske pozicije u ustanovama socijalne zaštite	Menadžmenti ustanova u saradnji sa Ministarstvom za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo u koordinaciji sa Federalnim ministarstvom rada i socijalne politike	Bolja kadrovska politika, kvalitetniji razvoj ustanova. Adekvatnije vođenje socijalne politike, razvijenija i bolja socijalna zaštita u Kantonu Sarajevo				2018.
	3.1.10. Revidirati postojeću i usvojiti novu jedinstvenu metodologiju za izradu i podnošenje godišnjih izvještaja o poslovanju ustanova socijalne zaštite u Kantonu Sarajevo	Ministarstvo za rad i socijalnu politiku raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo u saradnji sa menadžmentima ustanova socijalne zaštite u koordinaciji sa Federalnim ministarstvom rada i socijalne politike, NVO	Bolji pristup u izvještavanju				2018.
	3.1.11. Izraditi i usvojiti programe stručnih edukacija eksternog i internog nivoa	Ministarstvo za rad socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo u saradnji sa menadžmentima ustanova socijalne	Kontinuirana edukacija uposlenih, adekvatnija usluga korisnicima, Zakon o djelatnosti socijalnog rada i formiranje komore. Bolje raspolaganje resursima kroz kvalitetniji				2018.

		zaštite, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, NVO	pristup pružanju usluga				
	3.1.12. Predložiti jedinstven Etički kodeks	Strukovna udruženja	Pridržavanje etičkih normi uposlenika.				2018.
	3.1.13. Nakon usvajanja Zakona o djelatnosti socijalnog rada aktivno učestvovati u osnivanju Komore	Federalno ministarstva rada i socijalne politike u saradnji sa Ministarstvom za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, menadžmenti ustanova i NVO	Usvajanje akreditovanih programa i unapređenje kompetencija zaposlenih. Unapređenje profesionalnih kompetencija, motivacija zaposlenih i bolji kvalitet usluga.				2018-2019.
	3.1.14. Nakon usvajanja Zakona o djelatnosti socijalnog rada izraditi procedure i pravilnike za akreditovanje programa edukacije osoblja i način licenciranja stručnih osoba	Federalno ministarstva rada i socijalne politike u saradnji sa Ministarstvom za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, menadžmenti ustanova i NVO (Komora nakon	Usvajanje akreditovanih programa i unapređenje kompetencija zaposlenih Unapređenje profesionalnih kompetencija, motivacija zaposlenih i bolji kvalitet usluga.				2018-2019.

		osnivanja)					
	3.1.15. Obavezno uvođenje supervizije	Menadžmenti ustanova	Osiguravanje kompetentnog i odgovornog neposrednog rada s korisnicima, kontinuirani profesionalni razvoj, sprečavanje profesionalnog sagorijevanja zaposlenih				Kontinuirano
	3.1.16. Propisivanje standarda kvalitete u socijanoj zaštiti u cilju akreditacije ustanova socijalne zaštite	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo u saradnji sa menadžmentima ustanova socijalne zaštite, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	Postizanje većeg kvaliteta usluga				2018-2019.

**Prijedlog mjera i aktivnosti za STRATEŠKI PRIORITET 4.
Definisanje budućeg projekta "Socijalne karte"**

Mjera	Aktivnosti	Nosilac	Očekivani rezultati	Fiskalni efekti			Rok
				2018	2019	2020	
4.1. Uvođenje Kantona Sarajevo u SOTAC sistem (koji implementira Firma COMP 2000 u saradnji sa Ministarstvom za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo)	4.1.1. Uvesti 7 prava u Kantonu Sarajevo	Ministarstvo za rad socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantonu Sarajevo u partnerstvu sa ustanovama socijalne i dječije zaštite, Gradom/općinama i sa implementatorom Firmom COMP 2000	Kanton Sarajevo uveden u SOTAC sistem (koji implementira Firma COMP 2000). Budžetska ušteda nakon kontrole dodjele prava i ispravke tekućih nepravilnosti	Budžetska sredstva KS			Nov. 2018.
4.2. Uspostava registra stanovništva kao osnovne infrastrukture koja omogućuje uspostavu socijalne karte za svakog stanovnika Kantona Sarajevo	4.2.1. Osnovati intersektorsku grupu za uspostavu Registra stanovništva i Socijalne karte Kantona Sarajevo	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo i Vlada Kantona Sarajevo, ministarstva Kantona Sarajevo	Grupa uspostavljena, mapirani izvori podataka, napravljeni prijedlozi o razmjeni podataka među kantonalnim ministarstvima	Budžetska sredstva KS	Budžetska sredstva KS		2019.
	4.2.2. Napraviti analizu pravnog, institucionalnog i finansijskog okvira Registra stanovništva i Socijalne karte Kantona Sarajevo	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, Vlada Kantona Sarajevo i Skupština Kantona Sarajevo	Analiza pravnog okvira utvrđuje da ne postoje pravne prepreke za implementaciju Registra stanovništva i Socijalne karte Kantona Sarajevo, te				Sept. 2018.

			<p>predlaže promjenu postojećih zakona i podzakonskih akata kako bi se omogućila implementacija Registra stanovništva i Socijalne karte Kantona Sarajevo.</p> <p>Analiza institucionalnog okvira utvrđuje instituciju koja će biti zadužena za implementaciju Registra stanovništva i Socijalne karte Kantona Sarajevo odnosno da li će se osnovati posebna institucija u Kantona Sarajevo zadužena za Registar stanovništva i/ili Socijalnu kartu Kantona Sarajevo ili će se čitav projekt(i) prebaciti na neku spoljašnju organizaciju. Analiza finansijskog okvira će dati odgovor o raspoloživim finansijskim sredstvima za finansiranje Registra stanovništva i Socijalne karte Kantona Sarajevo.</p>				
--	--	--	--	--	--	--	--

	4.2.3. Raspisati tender za izradu projektnih prijedloga budućih projekata „Registra stanovništva“ i „Socijalne karte“	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, Vlada Kantona Sarajevo i Skupština Kantona Sarajevo	Tender raspisan	Troškovi raspisivanja tendera			Januar 2019
	4.2.4. Dodijeliti projekt izrade projektnog prijedloga budućih projekata „Registra stanovništva“ i „Socijalne karte“ najboljem ponuđaču	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, Vlada Kantona Sarajevo i Skupština Kantona Sarajevo	Ponuđač izabran i prihvata projekt				Mart 2019
	4.2.5. Izraditi prijedlog projekata „Registra stanovništva“ i „Socijalne karte“	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, Vlada Kantona Sarajevo i Skupština Kantona Sarajevo	Izvođač završio projektni prijedlog izrade „Registra stanovništva“ i „Socijalne karte“ Kantona Sarajevo, projektne prijedloge prihvatila i odobrila Vlada Kantona Sarajevo				Oktob. 2019
	4.2.6. Obezbjeđena finansijska sredstva za implementaciju projekata „Registra stanovništva“ i „Socijalne karte Kantona Sarajevo“	Vlada Kantona Sarajevo i Skupština Kantona Sarajevo	Obezbjeđena sredstva	Sredstva alocirana za implementaciju 2 projekta			Mart 2020

	4.2.7 Raspisani tenderi za 2 projekta „Registra stanovništva“ i „Socijalne karte Kantona Sarajevo“	Vlada Kantona Sarajevo i Skupština Kantona Sarajevo	Ponudač(i) izabran(i) i prihvata(ju) 2 projekta				Maj 2020
	4.2.8. Implementacija 2 projekta „Registra stanovništva“ i „Socijalne karte Kantona Sarajevo“	Vlada Kantona Sarajevo i ministarstva	Implementirana Socijalna karta Kantona Sarajevo	Budžetska ušteda nakon kontrole dodjele prava i ispravke tekućih nepravilnosti u svim ministarstvima, uštede po ubrzanju procesa sa korisnicima u svim ministarstvima			Dec. 2020 ili kasnije

Izradio : Tim za izradu Akcionog plana reforme i razvoja sistema socijalne zaštite u Kantonu Sarajevo 2018-2020.

Pripremila: Smaragda Lučkin, stručni savjetnik